Nr. 20.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 9 MARCA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta *Ruski Inwalid*, pod dniem 27 lutego z *Petersburga*, umieściła następuiące urzędowe akta:

I. *List Hrabiego Ostermana-Tolstoy do Jego Cesarskiey Mości.*

Nayjaśnieyszy Panie!

„Obywatele Czescy na oznamienienie dzieł woiennych, przez które Gwardya Waszey Cesarskiey Mości okryła siebie i całą Rossyą nieśmiertelną chwałą, przysłali mi kubek ozdobiony rozmaitemi drogiemi kamieniami ich ziemi. Wyraziłem na nim imiona dowódzcow pułkowych, należących do dzieła tego, iakoteż i oficerow, którzy w niém na placu bitwy utracili życie; za święty oraz miałem obowiązek na nimże wyryć dawne rossyyskiego narodu zdanie: за Богомъ Молитва! а за Царемъ служба ни пропадаетъ. (U Boga modlitwy! A zasługi u Króla nie giną.)

Naypoddaniey proszę Waszę Cesarską Mość o pozwolenie złożenia kubka tego w Preobrażeńskim pułku, i o *Naymiłościwsze rozkazanie*, aby w czasie każdey Wielkonocney spowiedzi żołnierzy tego pułku, takowy kubek w kościele ich pułkowym zastępował mieysce naczyń kościelnych, używanych w Grecko-Rossyyskim obrzędzie w czasie przystępowania do SS. Sakramentow.

Waszey Cesarskiey Mości wierny poddany.

Hrabia *Osterman Tolstoy.*

1817 roku miesiąca lutego w Petersburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał Porucznik Baron *Rozen.*

II. *Reskrypt J. C. M. na imie Dowódzcy 1szey Dywizyi gwardyi, Jenerał-Porucznika Barona* Rozena.

Baronie Grzegorzu Włodzimierzowiczu!

Z dołączonego przy tém pisma do Mnie od Jenerała Porucznika Hrabiego *Ostermana*, WPan się dowiesz, iż on otrzymał od Czeskich mieszkańcow kubek, ozdobiony różnemi kamieniami ich ziemi, i że wyrywszy na nim imiona dowódzcow pułkowych, należących do świetnego zwycięztwa, któreśmy pod *Kulmem* w 1813 roku nad Francuzami otrzymali, oraz imiona oficerow, którzy tam na placu bitwy utracili życie, żąda, aby kubek takowy chowany był w kościele Preobrażeńskiego pułku, i odtąd nazawsze w czasie wielkonocney spowiedzi zastępował mieysce naczynia kościelnego, w którem się podaie ciepły napoy po kommunii według obrządku Grecko-Rossyyskiego. Prosi zezwolenia Mojego w tey mierze. Z wielkim ukontentowaniem przyymuię na Siebie wypełnienie tey religiyney chęci iego: gdyż Kubek takowy iest razem dowodem nieśmiertelney chwały, która na polach Czeskich uwieńczyła mężną gwardyą Naszę, iako też i prawdziwey wdzięczności Czeskiego narodu, wybawionego przez nią od klęski i nieszczęść. Miło Mi widzieć do dwóch wielkich cnót, iakiemi są *Dobroczynność i Wdzięczność*, dołączone tak religiyne żądanie, iakiem iest okazana chęć poświęcenia wspomnianego kubka *Temu*, przed którym serce nasze, przy wszystkich głośnych czynach i sławie ludzkiey, powinne bydź przeięte głęboką pokorą i skruchą. Niech kubek ten będzie zawsze trwałą oznaką i świadectwem połączenia cnót tych wysokich.

Niech z napoiem przyymuiącym się z niego, wchodzą w serca narodowe uczucia prawdziwey gorliwości ku Naywyższemu Władcy i Zbawcy narodow!

W skutek takowey odezwy do Mnie, Hrabiego *Ostermana Tolstoy*, wyraziłem mu iako przewodniczącemu w tey znakomitey i pamiętney walce, gdzie on rękę utracił, zezwolenie Moie w osobném do niego piśmie, którego kopija tu się dołącza; WPanu zaś rozkazuię przyiąć z rąk iego ten kubek, chować w kościele pułkowym, i według przepisow używać onego. Jestem WPanu przychylny. Alexander.

1817 roku lutego 21 dnia w Petersburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał-Porucznik Baron *Rozen.*

III. *Reskrypt Nayjaśnieyszego Cesarza Jegomości do Hrabiego Ostermana.*

Hrabio Alexandrze Iwanowiczu!

Ofiarowany WPanu przez Czeskich mieszkańcow kubek, ozdobiony kamieniami ich ziemi, iest przyiemném świadectwem wdzięczności serc tego narodu, wynurzoney dla naszey oyczyzny, za odwrócenie niebezpieczeństwa grożącego temu kraiowi, przez nieśmiertelne dzieło gwardyi Rossyyskiey. Potwierdzaiąc według życzenia WPana przeznaczenie takowego kubka, nie mogę zamilczeć, iż WPan, oddaiąc należną sprawiedliwość rycerzom, należącym do pamiętney i znakomitey sprawy pod Kulmem, zapomniałeś siebie, wtenczas, kiedy utraią własney ręki opłaciłeś zwycięstwo. Okoliczności ukrytey przez skromność WPana, niezapomni Oyczyzna, a póżna potomność nieprzestanie powtarzać oney. Jestem WPanu przychylny

Alexander.

1817 roku lutego dnia 21 w Petersburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał-Porucznik Baron *Rozen.*

Podług gazety petersburskiey, *le Consérvateur Impartial*, datowaney z *Petersburga* d. 27 lutego: W dniach 19 i 20 lutego, N. Cesarzowa Jeymość, *Marya*, obecnością Swoią łaskawie zaszczycić raczyła popisy prywatne panien 6tey klassy, biórących wychowanie i nauki w instytucie ś. *Katarzyny.* Dnia 23 i 24go też panny zdawały sprawę z nauk w obliczu licznie zgromadzonych osób znakomitszych i cudzoziemskich ministrow. N. Pani oświadczyła ukontentowanie dla wszystkich panien, które odpowiadały na czynione sobie zapytania, odznaczyła zaś Panny: *Korytską*, Hrabiankę *Szuwałówne*, *Bohdanowiczówne*, *Demidówne* i *Zinowjewnę*, przez nayłaskawsze udarowanie ich ozdobami cyfry. Rozdała takżeN. Pani 6 medalow złotych i 6 sr. dla pilnieyszych. Przedmioty, z których sprawę zdawały, są: nauka religii, historya starożytna i nowa, historya rossyyska, jeografia powszechna i rossyyska, arytmetyka, literatura rossyyska, ięzyki niemiecki i francuzki, fizyka, śpiewanie, muzyka i tańce. Czytały także różne ćwiczenia w stylu: okazywano rysunki i inne roboty ręczne. Panny 6tey klassy, w liczbie 92, wyydą z instytutu d. 27 t. m.

Przez gońca otrzymano tu wiadomość o szczęśliwém powiciu Xięcia przez W. X. Jeymość *Annę*, Xiężnę *Oranii.*

Podług gazety senackiey, z dnia 24 lutego, w Ukazie Jego Cesarskiey Mości, danym Ministrowi Skarbu, wyrażono: „Przez wzgląd, że kupcy ryzcy, maiąc wielką ilość drzewa z dawnieyszego zapasu, nie mieli dosyć czasu do wysłania iego za granicę, w przeciągu żeglugi ostatniego roku, rozkazuię: pozwolić wysyłać je z portu Rygi, z pobieraniem opłaty cła, podług taryffy 1797 roku, przez cały rok 1817. „

Radca stanu, *Prawdin*, w nagrodę gorliwey służby i prac szczególnych, z reskryptem Jego Cesarskiey Mości pod dniem 17 stycznia, otrzymał brylantowaną ozdobę orderu ś. *Anny* 2giey klassy — Przez Ukaz J. C. Mości do Ministra policyi pod dniem 9 lutego, podniesieni są do rang wyższych z kolei: rządca kancellaryi białoruskiego gubernatora woiennego, radca kollegialny, *Boreysza*; urzędnicy teyże kancellaryi, regestratorowie kollegialni, *Taranczuk i Jaroszewski*, student rangi 14tey klassy, *Horożański*; oraz regestratorowie gubernialni: *Szercer i Kuszakowski*.

Podług gazety, *Poczty Północney*, z dnia 28 lutego: mianowani kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy: jenerał major *Apuszkin*, półkownik *Matuszyński* i radca woyskowy, *Sorokuński*, naczelnik wydziałowy kancellaryi naczelnego wodza 1szego woyska.

W *Kamczatce* bardzo pomyślny był w roku zeszłym handel sobolami, lisami i zaiącami. Bawiący się tym rodzaiem przemysłu, na ostrowiach i w osadach *Kamczadalow* bardzo tanio oddawali sobole i lisy za gorące trunki, tak, że sobol szedł w wartości 1 r. 50 k., a lis ieszczę taniey, *np.* za butelkę gorzałki. W porcie zaś kamczackim płacili kupcy za sobola i lisa 7 do 10 rubli i wyżey, a zaiąca 25 — 30 kopiejek.

Cesarska Biblioteka Publiczna, w latach 1811, 1812 i 1813, w ogóle nie otrzymała 3,100 tomow dzieł nowo w kraju wydanych; w roku 1815 otrzymała dzieł pod 1235 tytułami, a w 1815 nie więcey, iak 650 numerow; w roku zaś 1816, dzieł nowo w państwie wydanych, 2,400 tytułow, a więcey 4,000 tomow; liczba więc dzieł nowych w samym roku 1816, równa iest prawie liczbie wydanych w pięciu poprzedniczych latach.

Królestwo Polskie

Warszawa, dnia 11 marca.

Ukontentowanie, które Jego Cesarzowicowska Mość, Wielki Xiążę, Naczelny Wódz woyska Polskiego, raczył okazać z czynności Kommissyi Woiewództwa Lubelskiego, w dostawie prędkiey, piękney i dokładney kotyngensu rekrutow, tak było przyiemne dla N. Pana, iż, nagradzaiąc gorliwość, prace i staranie Prezesa wspomnioney Kommissyi, JP. *Domańskiego*, raczył go zaszczycić odobą orderu ś. *Stanisława* 2giey klassy.

Szkoła Woiewódzka Kaliska, przejęta żalem, w jaki słusznie strata X. O. *Kopczyńskiego* wprawić każdego winna była, na wniosek W. *Sobertin* Z. R. postanowiła obchód żałobny pamiątce jego poświęcony odprawić. Dnia wczorayszego z przyzwoitą ceremoniją odbyło się nabożeństwo w kościele XX. Franciszkanów, które, oprócz licznie zebraney publiczności, wszystkie Magistratury mieyscowe, jako też i korpus Kadetów przytomnością swoją uświetnić raczyły. JW. X. *Cedrowicz* Officyjał kapituły Kaliskiey Kanonik Katedry Gnieźnieńskiey celebrował mszą, po którey JX. *Czekan* Kaznodzieja miał stosowną przemowę. Po odśpiewanym kondukcie JP. *Dziekoński* Profesor języka i Lit. Polskiey, w obszerney i trafney mowie, winną oddał zasługom zmarłego pochwałę. Zakończyły obchód dwie mowy, miane przez uczniów Klassy VI Szkół tuteyszych *Gątkiewicza* i *Buczyńskiego*.

Miasto wolne Kraków.

Z Krakowa dnia 5go marca. Na posiedzeniu Ciała Prawodawczego dnia 20 z. m. odczytaną została odpowiedź Wysokiey Kommissyi Organizacyyney, na przedstawienie Izby przez Delegacyją dnia 14 t. m. i r. podaną, którą Izba z wdzięcznością przyjęła; poczém odczytano Projekta względem ratusza i pustych murow; i względem połączenia funduszów dla ubogich. Nakoniec podano wnioski. 1. Względem podatku podymnego, iż oprócz zwyczaynego dymowego płaci się jeszcze 50 od 100 na umorzenie bankocetli; o wniosku tym został zawiadomiony Senat. 2. O wysyłaniu ludzi do robót publicznych. 3. Aby Starozakonnym nie było wolno, ani mieszkać, ani sklepów zakładać w mieście. — Te dwa ostatnie wnioski odesłano do Senatu.

W dniu 22 z. m. podano wnioski. 1. O Szarwarkach do dróg. 2. Aby włościanom dóbr *Lipowiec* były wypuszczone grunta i zastosowane obowiązki. 3. Aby na exekucye zaległych podatków termin peremptoryczny był wyznaczony. 4. Aby podatek konsumpcyyny zniesiono, a natomiast klassowy osobisty zaprowadzono. 5. O zniesieniu podatku na fundusz Policyi. 6. O karze na defraudantów konsumpcyynych. 7. O Szkółkach parafialnych. 8. Aby wcielenie Policyantow do milicyi przyśpieszono. 9. Aby do dwudziestey sessyi wolno było czynić wnioski. Wszystkie te wnioski do Senatu Rządzącego zostały odesłane.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Wielkie Xięstwo Poznanskie.

W dniach 26, 27 i 28 z. m. zakończył tu swe urzędowanie, Sąd sprawiedliwości karzącey obudwóch Departamentów Wielkiego Xięztwa, Trybunały handlowy i Cywilny. JW. Prezes *Schönermark* udawszy się na salę ich posiedzeń dziękował członkom za sprawowane dotąd posługi, oddając w naychlubnieyszym sposobie sprawiedliwość nieskazitelności i wierności, z jaką Urzędnicy powołania swego dopełnili. Szczere to uznanie z widocznem przyjęte było rozczuleniem.

Dzień 1go marca przeznaczonym był na otworzenie nowego Naywyższego Sądu Appellacyynego W. X. Poznańskiego, oraz przyszłego Sądu Ziemiańskiego dla Powiatów Poznańskiego, Obornickiego, Szremskiego i Szrodzkiego. O godzinie 11 nastąpiła installacyja. Powołane do urzędowania w tych Magistraturach, a obecne tu osoby, zebrały się na sali byłego Trybunału Cywilnego. JWW. Biskup *Gorzeński*, dowodzący Jenerał *Thümen*, Naczelny Prezes *Zerboni di Sposetti* i Vice-Prezesowie Rejencyi tuteyszey *Colomb* i *Baumann*, przytomni byli temu obrzędowi. Zaszczycili go także swą obecnością JWW. Wojewoda, Hrabia *Działyński*, i Minister Stanu *Breza*. JW. Prezes *Schönermark* zagaił go mową, w którey zdał sprawę z wykonania woli N. Pana przy urządzaniu władz sądowniczych, oddał Urzędnikom świadectwo wiernego dopełnienia powierzonych im obowiązków, wspomniał o czynnym udziale JO. Namiestnika Xięcia *Radziwiłła* i JW. Naczelnego Prezesa *Żerboni di Sposetti*, z wynurzeniem naywiększey wdzięczności, a oraz i o trudnościach, jakie przy zupełném dokonaniu planu organizacyynego pozostają jeszcze do uprzątnienia. Potém JW. Prezes i Członki obu Kollegiów wykonali przysięgę. Uroczystość dnia tego zakończył dany przez JW. Prezesa *Schönermark* obiad na 70 osob, na który zaproszeni byli Urzędnicy woyskowi i cywilni, tudzież kilku przytomnych tu obywateli szlachty.

Anglia

(*Z gaz. berl.*) *Londyn dnia 28 lutego.* Xiążę Rejent chorował z przeziębienia, ale powrócił już do zdrowia, i udzielił wczora audyencyą Xięciu *York* i Hrabiemu *Münster*. Gazeta *Courier* wyraziła, iż należy donieść o powrocie do zdrowia Królewica Jmci, ponieważ lekka jego choroba dała powód do wielu zatrważających pogłosek.

Lord *Castlereagh* musiał wczora opuścić parlament: gdyż go słabość ogarnęła. Z tego powodu posiedzenie prędzey się zakończyło, aniżeli się spodziewano. Odbywająca się tam od kilku dni rzecz względem zawieszenia aktu, *Habeas Corpus*, odłożoną została.

Ze wszystkich stron przedsiębiorą środki przeciw temu zawieszeniu. Dnia 25 zebrali się elektorowie i obywatele Westminsterscy i ułożyli prośbę przeciw zawieszeniu tego aktu. — Dnia 26 zgromadziła się Rada miasta *Londynu*, dla naradzenia się także względem podobney prośby. P. *Waithman* mówił obszernie przeciw zawieszeniu pomienionego aktu, i usiłował okazać, że teraz nie jest czas, w którymby to prawo ludu uchylone bydź miało. Nakoniec postanowiono podadź do obu Izb prośby o powtórne gruntowne rozważenie tey rzeczy.

Przeciw podniesieniu tego Aktu, po zaszłem postanowieniu Izby wyższey, zaniesiono zostało d. 24 t. m.

od 18 Lordów formalne oświadczenie w brzmieniu na-
stępującem: „My niżey podpisani przeciwnego jesteśmy
zdania: gdyż nie możemy się przekonać, z rapportu
taynego wydziału, iżby okoliczności były tak zagrażają-
ce i niebezpieczeństwo tak wielkie, że władza rządu
wykonawczego pod teraźnieyszemi prawami nie jest
dostateczną, a tém samém wymaga uchylenia naywa-
żnieyszey rękoymi wolności oyczyzny. (podpisano) Au-
gust Fryderyk, Xiążę *Sussex* (Brat Rejenta), *Bedford*,
Albermarle, *Foley*, *Sandbridge*, *Alvanley*, *Montfort*,
Essex, *Lauderdale*, *Grey*, *Wellesley*, *Thanet*, *Grosve-*
nor, *Auckland*, *St. John*, *Say*, *Sale*, *Posslyn*, *Vassal-*
Holland.

Nayw iększy opor uczyniła Izba niższa d. 26. Pan
Fr. Burdet wyraził w mowie swojey, że proponowane
od ministrów środki, jedynie i szczególnie tylko *im*
mieysca ich zapewniać mają, ani dla narodu, ani dla
korony korzyści nie przyniosą, i daleko są gorsze, ani-
żeli plany byłego fantastyka *Spence*; i dla tego słusznie-
by je nazwać można *Ex-Spencean Systematem* (przez
podobieństwo do *Expence-System*: (systema expensu czy-
li rozrzutności): ministrowie bowiem doprowadzili do
tego, że prowizye długu narodowego wynoszą już ty-
le; co zupełny dochód kraju. Powiedział on: że afisz
na którym napisano: Zguba Ministrom etc. jest robotą
sameyże policyi; że ministrowie lękają się tylko utra-
ty swoich mieysc etc. — Lord *Castlereagh* odpowiedział
na to: że zapózno jest, ażeby odpowiedzieć, coby na-
leżało; że mowa Baroneta nie dla parlamentu, ale ra-
czey dla osób innego mieysca przeznaczoną bydź się
zdaje; poczem Lord *Stanley* wezwał Ministra do
porządku, co też mówca zaraz po nim uczynił. — Na
następném posiedzeniu (a może na témże samem?) na-
stąpiło zawczesne powstanie Lorda i przerwa działań.

W wielu już mieyscach, całe towarzystwa pobra-
no i uwięziono za buntownicze zamachy. W *Glasgow*
nie obeszło się to bez rozlewu krwi. Dnia 24 t. m.
uwięziono tam, częścią na jedney gospodzie, częścią po
własnych domach, 25 osób; już miały bydź pro-
wadzone, ale kupa pospólstwa uderzyła na policyynych;
tym przybył na pomoc oddział 42go regimentu, a gdy
i żołnierzy kamieniami przywitano, oficer kazał dadź
ognia. Jeden tylko chłopiec został raniony, a z drugiey
strony wiele policyynych kamieniami uszkodzonych zo-
stało. Nakoniec poymano trzech przywodźców, i przy-
wrócono spokoyność. Uwięzieni są powiększey części
tak ubodzy, że rodziny ich poumierałyby z głodu gdy-
by ich dobroczynność nie opatrywała.

W *Grava*, pod *Belfast* w *Irlandyi*, d. 18 t. m.,
odkryto także spisek. 12 czy 14 ubogich ludzi uwię-
ziono; znaleziono w ich mieszkanisch wiele skrzyń
z papierami; zaprowadzono ich pod mocną woyskową
strażą do więzienia w *Londondery*.

Hrabia *Plymouth* doniósł, że do pojazdów jego po-
przybijano kartki, w których domowi jego i jemu sa-
memu śmierć i zburzenie zapowiedziano; udał się on
o pomoc do policyi. — Na rogach ulic Londyńskich za-
powiedziano afiszem nowe wydanie dzieła, które się
ukazało w roku 1617 (przed 200 laty), pod następu-
jącym tytułem: „Tryumf sprawiedliwości nad niespra-
wiedliwymi sędziami.“ Zawiera ono 6 numerów, z któ-
rych pierwszy brzmi, jak następuje: 1) Imiona i zbro-
dnie 44ch Sędziów, którzy w Anglii za zły sąd, jak
zbóycy, powieszonymi zostali etc.

Liczba ubogich i niemających sposobu do utrzyma-
nia życia powiększa się w stopniu bardzo zatrważają-
cym.

Parlament. W Izbie wyższey, d. 21 t. m.,
odprawiło się nader burzliwe posiedzenie, na którem
Lorda *Grosvenor* kilka razy do porządku wzywano; a
Lord Kanclerz oświadczył, że, jeśliby podobne zarzu-
ty, jakie ślachetny Lord przeciw ministrom uczynił,
za właściwe uznane były, niechciałby i 10 minut na
swoiém krześle zostawać. Lord *Grosvenor* wymawiał
się tém; że nieporywał się na ministrów, którzy sie-
dzą w izbie wyższey, ale na ministrów, członków Izby
niższey; poczem Lord Kanclerz przypomniał, że to
bardziey jescze nie przystoi: gdyż nieobecni ministro-
wie niewinności swey bronić nie mogą. Prośba lon-
dyńskiego towarzystwa *Unii*, którą Lord *Grosvenor* zło-
żył, odrzuconą została większością głosów: zawie-
rała bowiem niektóre rzeczy znaydujące się w niewy-
drukowanym jeszcze na ówczas rapporcie taynego
wydziału. — Na posiedzeniu d. 24 podaną była od te-
goż towarzystwa druga prośba, z opuszczeniem miast
wyżey pomienionych, którą po długich rozprawach
przyjęto. — Lord *Darnley* dopytywał się na témże po-
siedzeniu, czy są którzy z Lordów ministeryum, my-
ślący póyśdz za przykładem Rejenta i Hrabiego *Cambden*,
i ofiarować dla kraju część dochodów swoich. Lord
Rolle rzekł na to: że oppozycya nie powinnaby zawsze tyl-
ko mówić o ofiarach i ograniczeniach; ale lepiey by uczy-
niła, gdyby się do tego sama zobowiązała. — Gdy potém
Lord *Sidmouth* podawał wotowanie względem wniesienia i
odczytania bilu o zawieszeniu aktu *Habeas Corpus*, mó-
wili przeciw temu Xiążęta *Sussex* i *Gloucester*, Lor-
dowie *Lauderdale*, *Grey*, *Wellesley*, *Grenvill*, i *Holland*,
ale bil przeszedł 150 głosami przeciw 35

W *Izbie niższey*, dnia 24 t. m., mówił Lord
Castlereagh: „*Nigdym się w tak nieprzyjemnem położe-*
niu nie znaydował, jak dziś, kiedy rapport wydziału,
względem tajemnych, szkodliwych związków wzięty bydź
ma na rozwagę. Duch rewolucyi francuzkiey nie wygasł
na świecie. Jest to cechą naszego wieku, że, póki na-
dzieja korzystania z zaburzeń trwać będzie, póty bezczelni
i zuchwali awanturnicy usiłować będą, wynosić się na zwa-
liskach publicznego porządku i szczęścia. Szczęściem zara-
za ta rozszerza się u nas, tylko w społeczności klassach mniey
znaczących. Jednakże pomimo to wszystko nie można zaprze-
czyć, iż rzecz ta bardzo niebezpieczną stałaby się mogła; i że
nader byłoby nieroztropną, gdyby się teraz parlament dał
uśpić. Nie zbywa na talentach w ponawianych ku zaburzeniu
zamachach. Rzucić tylko okiem na pisma, które od towa-
rzystwa spenceanistów są rozrzucane, łatwo jest spostrzedz,
że one nie od głupich, i nie od pospolitych pochodzą lu-
dzi. Znaydują się też niektóre, odznaczające się stopniami
i talentami osoby, które chociażby i niezostawały w związ-
ku z tajemnemi zgromadzeniami, jednak postępują, tak
jak gdyby pochwalały zasady tych zgromadzeń (Słuchaycie!
Słuchaycie! Słuchaycie! odezwała się cała strona oppo-
zycyyna.) Sprzysięgli uważają takie osoby za swoich
sprzymierzeńców. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Sprzysięgli
odwołują się do nich w publicznych wysłowieniach swoich,
i wymieniają ich, jako tych, którzy mają zostać członka-
mi ich wydziałów publiczney pomyślności. (Słuchaycie!
Słuchaycie! wymienić ich zabrzmiała cała oppozycya).
Nie czuję się obowiązanym do wymienienia osób. (Słu-
chaycie! Słuchaycie!) Ale sprzysięgli uważają osoby te
za swoich tajemnych stronników, i przekonany jestém, że
skoroby się tylko insurrekcyi powiodło, natychmiastby na
czele sprzysięgłych stanęli. (Słuchaycie! Słuchaycie!)
Chociaż osoby te nie mogą bydź powołane przed szranki
parlamentu, jednakże są odpowiedzialnymi w obliczu Boga
i ludzi za całe nieszczęście, jakie sprawić mogą, i za życie
każdego człowieka, któryby przez maxymy ich do zdrady po-
ciągniony został. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Bytowi spi-
sku zaprzeczyć nie można; odznacza się on dzikością i roz-
paczą, których skutki, jeśli im tamy nie będzie, zgo-
ła wyrachowanemi bydź nie mogą. Jeśliby się rzecz
ta na samey tylko stolicy kończyła, jużby tém samem by-
ła ukończoną; ale odnogi jey rozciągają się po całym kra-
ju; a co dotąd zaszło, było tylko wstępną próbą. Zgro-
madzano lud jedynie tylko dla tego, ażeby się o uderze-
niach pulsu ich przekonać. Bardzo niechętnie zatem i prze-
ciw życzeniom moim widzę się, wpośród okoliczności tych,
zmuszonym uczynić wniesienie względem zawieszenia aktu,
Habeas Corpus, *albo bilu, któryby upoważniał Króla Jmci*
aresztować i więzić osoby, podeyrzane o zbrodnią stanu.
Pomieniony akt ma bydź zawieszony tylko do końca tera-
źnieyszego zebrania parlamentu (dwa lata), jeśliby oko-
liczności dalszey potrzeby tego nie wymagały. Także za-
wieszenie to rozciągać się będzie tylko na Anglią, *a nie na*
inne części państwa. Irlandya daje teraz prawie przykład
wewnętrzney spokoyności, która godną jest naśladowania
dla całego królestwa. (Słuchaycie! Słuchaycie!)

Minister uczynił potem wniesienie. 1) Akt
Habeas Corpus tymczasowie zawiesić. 2) Akt z ro-

ku 1795 względem zabezpieczenia osoby N. Pana rozciągnąć na osobę Królewica Jmci Xiążęcia Rejenta. 3) Akt z roku 1793, tyczący się buntowniczych zgromadzeń i rozprawujących towarzystw, oraz rozporządzenia aktu z 39go roku panowania Króla Jmci w jeden akt połączyć. 4) Użyć środków dla naysurowszego ukarania za uwodzenie żołnierzy i maytków, przez takowe tajemne towarzystwa.

Prawo przeciw buntowniczym zgromadzeniom (mówił daley Minister) *rozciągnione było dawniey do lat trzech. Pochlebiamy sobie, że pomienione skryte towarzystwa przez własny ich nierozum znowu w nicość swą wpadną, i że prawo przeciw nim tylko do przyszłego zwołania parlamentu potrzebném będzie. Niespokoyne głowy spostrzegłszy, że Parlament czuwa, że się potrzebne środki przeciw piekielnym ich zamachóm czynią, i że żadnego skutku spodziewać się nie mogą, wkrótce sami zamysłów swoich zaniechają.*

P. *Ponsonby* popierał w ogólności wszystko to, co minister przytaczał. Ale jego wyrażenie, że *niektóre osoby znamienitego stopnia, należą do tajemnych związków zasługuje na sprostowanie.* (Słuchaycie! Słuchaycie!) Komitet nie wykazał podobnych osób; chociaż miałby dosć odwagi do ich wymienienia. Zawieszenie aktu uznawał mówca za niepotrzebne; i nie życzył, ażeby podobne środki ministeryum powierzone zostały, chociażby się ono z naylepszych jego przyjaciół składało.

Sir Fr. Burdett mówił z nader wielką żywością. Zarzucał ministróm: że wystawują naród, jakby zgraję złoczyńców i łotrów, a to dla wzniecenia postrachu i dla powiększenia swey władzy. Cała liczba *Spenceanistów* nie wynosi nawet 100 głów. Co się tyczy klubów, wyznaje on otwarcie, że sam jest wielu ich członkiem. On tedy jest jednym z tych zdrayców, spiskowych. (Słuchaycie! Słuchaycie!)

P. *W. Elliot* (dawniey poseł w Berlinie) miał umiarkowaną i nader uczącą mowę, w któréy obrał za zasadę: że nie ma kwestyi o rzeczywistey rewolucyi, ale o niebezpieczeństwie. W pierwszym razie potrzebaby było ruszyć w pole; w drugim zas potrzeba srodków i sposobów ku zapobiezeniu. Ministrowie mają wprawdzie swoje uprzedzenia, swoje zasady i drogi; ale czyli też na drugiey stronie tego niema? Tu konieczną jest, z dwoyga złego, mnieysze obrać.

Pan *Lamb* powstał przeciw Panu *Burdet*, który partyą ministeryalną Allarmistami nazwał. Temu znowu zdało się, że on i partya jego obelżywie nazwani byli Jakobinami. Jakobinista jest mordercą, a Allarmista oznacza tylko niedaleko widzących i bojaźliwych ludzi: nie jest więc obelgą.

P. *Brougham* był tego mniemania że ministrowie chcą zawiesić akt *Habeas Corpus*, dla rozdwojenia parlamentu z narodem, i dla powiększenia swey władzy.

P. *Canning* okazał w obszerney mowie, która bardzo dobrze przyjęto, że ministrowie wnosząc rzecz tę do parlamentu powinności swey zadość uczynili: a do parlamentu należy rozstrzygnąć: czy konstytucya trwać, czy zniesioną bydź ma; czy jey wewnętrzna piękność i zewnętrzna wielkość poświęconą, albo uratowaną bydź ma.

Po oswiadczeniu się Lorda *Althorpe*, iz waruje sobie mówić o bilu, kiedy ten formalnie roztrząsany będzie, pierwsze pytanie: *wniesienie bilu* 190 głosami przeciw 14 przyjęte zostało. — Bil przeto czytany był po pierwsze, a d. 26go powtóre odczytany bydź ma.

Lekarz Angielski *Warden* kazał już piąty raz drukować dzieło swoje o *Napoleonie Bonapartym*. Zyskał już na niém 1500 funtów szterlingów (60.000 złt. pols.)

P. *Maurray*, były Adjutant *Murata*, wydał w *Londynie* dzieło pod napisem: *Wiadomość o upadku i śmierci Murata, o kapitulacyi* Paryża, *i powtórnym powrócie* Burbonów. Dziennik Angielski, *Morning Chronicle*, wezwał członków parlamentu, ażeby to dzieło przeczytali, nim uchwalą adres podziękowania Xiążęciu Rejentowi.

Gdy na klubie *Hambden* w *Londynie* naradzano się nad reformą parlamentu, Pan *Philippe* wniósł; ażeby płeć piękna miała także prawo zasiadania i głosowania na zgromadzeniach obywatelskich. „*Czyliż nie mieliśmy* (słowa były mówcy.) *Królowey Elżbiety i Królowey Anny? Niemieliśmyż Joanny Southcote i Pani Sacque? Rozprawiacie szumnie o zdaniu powszechném, a chcecie pozbawić go drugą połowę stworzenia Bozkiego. Mężczyzna dla tego, że jest silnieyszym, niepowinien bydź tyranem. Herkulesa zwyciężyła Omfala. Dobroci Niebios! czyliż niewiasta nie jest przeznaczona do panowania nad nami, do noszenia Korony, piastowania berła? Kobiety bydź mogą Monarchiniami, a niemogą mieć prawa głosowania na wyborach! Mogą ster trzymać, a podnosić kotwicy nie mogą. Wystawiacie mądrość w postaci Minerwy, czcicie boginią wolności, a chcielibyście uwięzić kobiety, jak domowe służebnice, jak najemnice! Czyliż sprawiedliwość nie jest wyobrażona w postaci Kobiety! O Kobieto! Kochania godna Kobieto! Aniołowie malują się w twojey piękności etc. etc.*

Prussy

Z Berlina 4 Marca. Między dworami Pruskim i Saskim stanął układ, ażeby sprzęty woyskowe, przeznaczone dla wóyska obudwoch krajow, stojącego we Francyi, i prowadzone za pasportem władz przyzwoitych, nie podlegały opłacie przechodowey.

Niemcy

Rozpoczęły się już prace organiczne Seymu Związku Niemieckiego. Na 11tey sessyi dnia 17 b. m. oświadczyła Kommissyja zdanie swoje względem kolei interessów seymowych. Nie utrzymał się wniosek Barona *Gagern*, Posła Niderlandzkiego, ażeby czynności Kommissyi drukiem ogłoszano. Podług zdania Kommissyi, celnieyszém zatrudnieniem Seymu będzie: 1) urządzenie stosunków woyskowych; 2) stosunki zagraniczne Związku Niemieckiego; 3) organiczne urządzenia Seymu względem wewnętrznych stosunków. Po tey sessyi nic ważnego nie zaszło. Odebrali już Posłowie przepisy, tyczące się interessów wóyskowych.

Wyspy Jońskie.

Czytamy w gazecie berlinskiey, pod artykułem ze *Włoch*, d. 16 lutego: „W listach z *Genui* donoszą, że na wyspie *Korfu* rozruchy wybuchnęły: strzelano nawet do karety gubernatora angielskiego. Wyspy *Jońskie* są pod protekcyą Brytanii Wielkiey.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 20

WILNO DNIA 9 MARCA 1817 ROKU.

Wilno.

Dyrektorowie Kazyna, trwaiącego w czasie ostatniego Karnawału w Wilnie, JWW. *Teodor Ropp* Marszałek Guberski, *Antoni Chrapowicki* Prezydent Sądu Głównego, *Włodzimierz Korsakow* Kapitan Gwardyi, *Mikołay Abramowicz* Półkownik, *Stanisław Szumski* Kapitan, i *Wincenty Zaleski* Asses. Sądu Głgo, pozostałe od zabaw kazynowych dukatow 36 i rubli srebrnych 55, kop. 27, przy pismie swoiém przysłali do Wileńskiego Domu Towarzystwa Dobroczynności: przy tém dołączone są z naczyń kazynowych dwie miednice mosiężne, dwie duszki żelazne i kruczek żelazny. Towarzystwo Wileńskie Dobroczynności ofiarę tę dla wsparcia cierpiącey ludzkości przeznaczoną, do publiczney podaiąc wiadomości, tak JWW Dyrektorom, iako też całemu Towarzystwu Kazynowemu w imieniu ubogich nayczulsze oświadcza podziękowanie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Francya.

(*z gaz. berl.*) *Paryż dnia 24 lutego.* Monitor donosi, że Xiężna *Berry* iest iuż w piątym miesiącu ciąży. — Król coraz się polepsza na zdrowiu. Jest nadzieia, iż za nastaniem pięknieyszego czasu wkrótce zacznie zwyczaynych używać przechadzek — Izba deputowanych ciągle ieszcze naradza się nad budżetem — Nieiaki *Gastel*, obwiniony o należenie do spisku *Pleigniera*, *Carbonneau* i nazywanych *patryotami 1816 roku*, d. 22 t. m. stawiony był też przed sądem. Sam on siebie oskarżył. Po odbytych examinach wyrokiem sądu na wolność puszczony został. — Zatrudniaią się teraz liczeniem mieszkańcow *Paryża*. Liczba ich bardzo mylnie kładziona była 5—600,000 dusz: gdyż rzeczywiście przechodzi 800,000 — Do Sądu woyskowego na ienerała *Decaen* wyznaczeni są: ienerał porucznik *Dupont*, na prezydenta: ienerałowie *Haxo*, *Mouchy*, *Marsillac*, *de Pons*, *etc.* na członkow. — Ma się teraz układać nowa organizacya woyska, które ma bydź podzielone na 3 korpusy, każdy po 20,000 ludzi — Król przeznaczył wielkie nagrody dla malarzow i snycerzy: pierwsza z tych nagród dla obu artystow iest 10,000 fr., druga 5,000 fr. — Jenerał *Toledo* z żoną, powracaiąc ze stanow zjednoczonych Ameryki, przybył do *Bordeaux*.

Dnia 21 pociągniono do Sądu policyi poprawczey nieiakiego *Potier* oskarżonego o głośne wspominanie po ulicach przedmieścia *Sgo Antoniego*, przez całą godzinę, imienia przywłaszczyciela, przez co o mało niesprawił wielkiego rozruchu. Skazano go na pięcioletnie więzienie — Portugalia iuż nam zwróciła naszą osadę w Ameryce *Cayenne* — Jadącemu gońcowi z *Paryża* do Szwaycaryi sześciu uzbroionych ludzi zabrało w Alzacyi iukę z papierami.

Xiążęcia *de la Tremouille* skazano w *Paryżu* na zapłacenie 1,500 fr. kary pieniężney za to, iż strzelec iego, iadąc konno, stratował ubogą kobietę i mocno ią skaleczył.

Pani *Staëlle* chora iest na gorączkę żółciową. Xiążę *Wellington* swoiego iey posłał doktora. Otrzymała ona 100,000 fr. za dzieło, które o swoim oycu napisała. *Corneille* za swego Cyda dostał 300 fr. — *Chateaubriand* ma odprawić podróż do Włoch.

Dway granadyerowie z gwardyi królewskiey w *Metz*, stawieni byli przed sądem policyi poprawczey, za to, że w pewnym mniey przystoynym domu, opalonym korkiem porobili wąsy na popiersiu królewskiém, a je potem przez okno na ulicę wyrzucili. Obadway służyli dawniey w gwardyi cesarskiey, a tém samém nie naylepszym oddychali rojalizmem. Powołani do Sądu, tłumaczyli się wten sposob: „Obadwaśmy mieli trochę w głowie, i niemoglismy dokładnie wszystkie rzeczy rozróżniać, ztąd też poszło, że i to popiersie, które u tey panny na kominku stało, sposobem nieco nietrzeźwym powitali. Ale gdy nam powiedziano, że to iest popiersie naszego prawego Króla, unieśliśmy się swiętym gniewem, że w tak brzydkim domu czcigodny ten znayduie się wizerunek, i w tak słusznym zapale wynieśliśmy go ztamtąd naykrótszą drogą przez okno.„ Obadway grenadyerowie, za tak chwalebne uczucie, za niewinnych uznani zostali.

Włochy.

W Korrespondencie hamburskim czytamy ze *Włoch* pod 23cim lutego: „ *Lucyan Bonaparte* starał się w *Rzymie* dla siebie i syna o pasport na wyjazd do *Ameryki-Północney*, ale tego nie otrzymał: gdyż rząd papiezki uznał za rzecz potrzebną, oczekiwać na odpowiedź innych dworow, względem dozwolenia tey podróży.„

Podług gazety berlińskiey, że *Włoch* pod 16tym lutego: „Na balu, danym w *Turynie* dnia 13, było więcey 2,000 osób. Królestwo ichmość byli także z Xiężną *Wallii*. Dnia następnego Xiężna była na obiedzie u JJ. KK. Mości, a wieczorem na wielkim koncercie wokalnym i instrumentalnym. D.15 wyiechała Xżna z *Turynu* do *Medyolanu*.„ — Namieniaią, że kawaler *St. Laurent*, wkrótce z *Turynu* do *Konstantynopola* w nadzwyczaynem pojedzie poselstwie — W *Neapolu* na rozkaz Króla śpiesznie założony ma bydź dóm pracy, do którego więcey 800 ludzi, chleba niemaiących, przyięto będzie — Podług doniesienia posła portugalskiego z *Alikantu*, w *Trypolu* w szpitalu miała się okazać morowa zaraza, z którey iuż kilku ludzi umarło — Tegoroczny handel w *Livornie* iest w stanie kwitnącym: co pokazuie się z liczby przychodzących do tamecznego portu i wychodzących okrętow — Papież w *Bononii* założył szkołę artylleryi na 50 uczniow — Hrabia *Blacas* w *Rzymie* otrzymał kilka gońcow, i wnoszą, że kardynał, *Spina*, wkrótce do *Francyi* wyiedzie — Królestwo Ichmość Sardyńscy na kilka miesięcy do *Genui* wyieżdżaią.

Dochody królestwa neapolitańskiego (oprócz Sycylii) 17 milionow dukatow neapolitańskich wynoszą — Oficerow czynnych i nieczynnych iest 7500, a kosztuią na rok około 3 milionow dukatow.

W *Bononii* iest dwóch Anglikow, którzy uczą magnetyzmu — Dwa amerykańskie okręty wypłynęły z *Tryestu*, i zabrały z sobą wiele osób, które iadą do południowey Ameryki, w celu przyięcia służby woyskowey. Ci, cały swóy maiątek założyli w orężu; a że w Ameryce rzemiosło ich popłaca teraz, zapewna znaydą tam swoie zyski.

W *Rzymie* złapano dnia 7 lutego w nocy bandę złodzieiow, która za pomocą wytrychow całe prawie miasto okradało.

Rabini z miasta *Raguzy* przesłali do Cesarza austryackiego prosbę, o wdanie się do Seymu niemieckiego za żydami. Przesłali oraz dla Cesarzowey Austryackiey rzadki exemplarz Biblii, który do Karola V należał.

Donoszą z Liworny, iż po rozmaitych portach wschodu, i na brzegach barbaryyskich, wiele można spotkać oficerow zbiegłych służby niegdyś włoskiey, chcących się zaciągnąć do woyska muzułmanow; ale i tam nawet nieznayduią tyle ufności, aby mogli otrzymać żądane mieysca. Kilku iednak dopięło swoiego zamiaru Basza Egipski, staraiący się sformować woysko ćwiczone na sposob europeyski, przyiął ich do służby.

Kardynał *Bernetti*, który przed Kardynałem *Arrezzo* należał do poselstwa Ferrary, zaymuie mieysce prezydenta w zgromadzeniu woyskowem po Kardynale *le rdi*, udaiącym się do *Wiednia* w znaczeniu Nuncyusza Jego Świątobliwości.

Dalszy ciąg ofiar na wzniesienie pomnika M. Kopernikowi w Warszawie. *Składka w mieście obwodowém Białystoku za staraniem Dyrektora tamecznego Gimnazyum, Radzcy Nadwornego W. Bakowskiego.*

JW Joachim Hrabia Wołłowicz Gubernator Obwodu rub. assyg. 100. Suchodolski Skarbny Litt. r sr 12 Kapitan Gnatowski rub. sr. 12. JW Michał Józef Grabowski Koniuszy W. X. L. i Kaw. rub assyg. 100. JOXżę Konstanty Radziwił rub. ass. 100. JW. Węgierski Marszałek Bielsk i Kaw. rub. ass 15. Jan Węgierski rub. ass. 10. Maciey Bartochowski rub ass. 10. Dyonizy Rakusa Sędzia rub. ass. 25. Franciszek Grzymała rub. ass. 10. Jan Kalichiewicz rub. ass. 25. Jan Kozłowski Oberamtman rub. ass. 25. JW. Zawadzki Chor. Chełm. i Kaw. rub. ass. 20. JW. Maciey Hrabia Starzyński rub ass. 50. JW. Ciecierski Marszałek Obwodowy i Kaw rub. ass. 100. Drewnoski Deput. Pttu Drohickiego rub. ass. 10 Stanisław Bakowski Dyrektor Gimnaz. Białystoc. rub. ass. 20. Antoni Kruszewski Chor. r. ass. 10. Archidyakon Białystocki i Kanonik Kubeszowski w Imieniu Duchowieństwa Rzymsko - Katolickiego w Obwodzie Białystockim rub sr 18 i rub. ass. 5 Ignacy Onacewicz Naucz. Gimnaz. Białystoc. rub ass 2 i poł. Adam Jurkowski Naucz Gimn Białyst rub. ass. 2 i poł. Ludwik Sawicki Adwokat Depart. rub. sr 3 JW. Michał Daszkiewicz Prezydent 2go Depart. Radzca Kol. i Kaw. rub. ass. 25. Antoni Arcimowicz Kollez. Asses. rub. ass. 10.

Składka w mieście Gubernialném Grodnie za staraniem Prefekta Szkoły powiatowey Zgromadzenia XX. Dominikanów JX. Jachimowicza.

X. Jakób Stawski Przeor XX. Dominikanów Grodzień. w imieniu zgromadzenia rub. ass. 10. Felix Jmbra Rejent Sąd. Gł. rub. ass. 50. X. Markolin Jachimowicz Pref. szkoł. Grodz. rub sr. 1. Tomasz Wolski rub sr. 1. Józef Rakowski rub. sr. 1. Jan Poczobut rub. sr. 1. Franciszek Pietraszewski rub. sr. 2. Franciszek Maczyński Prez. Depart. Gub. Grodz. duk. hol. 1. Szastkiewicz Sowiet. Depart. 2go duk. hol. 1. Józef Kamiński Sekr. Depart. 2go duk hol. 1.

Składka w mieście Swisłoczy (Gubernii Litewsko-Grodzieńskiey) za staraniem Dyrektora tamecznego Gimnazyum, Filozofii Doktora i Członka wielu Towarzystw uczonych, W. Krusińskiego.

Dyrektor Gimnazyum i Szkół Gub Grodz. H. Krusiński rub. sr. 15. Jan Wolski Naucz. Fizyki duk. hol. 2. Maxymilian Jakubowicz Naucz. Literat. Starożyt. rub. sr. 3. Antoni Suchodolski Naucz. Matematyki rub sr. 3 Ignacy Szydłowski Naucz. Wymowy rub. sr. 3. Justyn Chrucki Naucz. Grammatyki rub. sr. 2. X. Ignacy Borowski Kapelan Gimnaz. rub. sr. 3. Lucyan Eysymont Uczeń Gimn rub sr 9. Adam Dzierzek Uczeń Gimn rub. sr. 5. Jan Jundził r. sr 3 Inni Uczniowie Gimnazyum Grodzień. w Swisłoczy złożyli rubli sr. 12. kop. 57 i poł. Papenguth duk. hol 2. Feder rub. sr. 2. *(Dalszy ciąg nastąpi)*

Za zgodność: *Jan Znosko, Radzca Nadw. Professor Uniwer. Wileń. Człon. Towarzystwa Warsz. Przyjaciół Nauk.*

W Wilnie nakładem i drukiem Józefa Zawadzkiego, Typografa Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu, wyszła *Taryffa Generalna dla wszystkich komor lądowych i morskich Państwa Rossyyskiego, wyjąwszy gubernije: astrachańską, orenburską, tobolską i irkucką, a także: Georgiją i Liniją Kaukazką; ustanowiona 31 marca 1816 roku. Przełożył z Rossyyskiego Tomasz Zań K. F.* 8vo m. 1817. Przedaje się w Xięgarni Uniwersytetu. Cena exemplarza kop. 50 srebrem.

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA

1. Od Wileńskiego Rządu Guberskiego. Byly w tuteyszey Gubernii poborca akcyzowy Józef Houwald i Kompanista Jego w piątey części Witebskiego kupca syn Simcha Kipin zawinili opłaty dzierżawney w mieście Wilnie za r. 1815 i 1816 do dnia 1go Augusta razem 250,158 rubli 27 kopiejek; osobno zaś sam jeden Józef Houwald z miasta Poniewieża do dnia 1go Nowembra 1816 roku rubli 9,353 kopiejek 75; ze zaś na dopełnienie takowey niedopłaty, oprócz majątku Szyrwint obciążonego znemi w różnych rzeczach poszukiwaniami i prywatnemi długami i niedopłaty na przemyślnikach do 50,000 rubli, nieznaleziono więcey majątku Houwalda; przeto poszukiwanie niedopłaty zwraca się na poręcznikow, którzy jednakże za pierwszym od nich dopomnieniem się przypadającey na część każdego ilości summy niezapłacili; dla tego postanowiono przedać dane na ewikcyą przez nich porękі, jako to: Obywateli Jana i Piotra Zienkowiczów dom murowany w mieście Wilnie pod Nrem 394 przyjęty na porękę w 94,459 rubli 42½ kopieyki; Podpółkownika Parczewskiego, majątek Czerwony Dwór z 259 dusz męzkich i Obywatela Jana Ciechanowieckiego, Kazimierzow 39, i Adama Ciechanowieckiego Podbrzezie 95 dusz. W tym celu naznaczone są terminy: 1szy dnia 12. 2gi dnia 19, a 3ci i ostateczny dnia 28 maja 1817 roku. Życzący przeto kupić te majątki zechcą przybywać do tegoż Rządu na wyżey pomienione terminy. Dnia 5go marca 1817 roku

Sowietnik Szulżenko.
Sekretarz Dmitrowski.

---

2 Excerpt z Protokułu potocznego Grodzkiego Pttu Nowogrodz. w dacie niżey wyrażoney zapisanego oświadczenia, a w Roku teraźnieyszym 1817 Febr. 8 dnia pod pieczęcią urzędową Grodzką Nowogrodz. iest wydan.

Roku 1817 mca Febr. 5go dnia oświadczenie imieniem WJPana Stanisława Mogilnickiego Sądow Gran. Pttu Nowogr. Regenta, naprzeciw WJPanu Michałowi Szysace Sędz. Wileń. z następnych pobudek czyni się: iż JPan Maciey Sołtan z zeszłym Ignacym Sołtanem Czes. Rzeczyc. w wieku zupełnie śrędziwym, a szczególnym przywiązaniem do

Załłgo żony, a swey wnuczki będącym, do dóbr metropol talnych w Guber. Grodz. w Pcie Nowogrodz. leżących o mil 30 z Horki z Gubernii Mińsk. z Ptu Bobruysk. odległości zostaiących przybywszy — W ciągu czterotygodniowego bawienia się, iaki był ze strony Macieia Sołtana z protestuiącym się rozrachunek ten ostatecznie ukończony, a że rewersu datę 1808 roku Junii 28 dnia noszącego, przez żałuiącego Delltra wydanego, a w Horce zostawionego w ówczas nie było zwrótu; Przeto onego assekuracyą w roku 1814, sept. 14 dnia wydaną zapewnił i tym porządkiem unikczemnił — Po zeyściu zaś ś. p. Ignacym Sołtanie Czesz. Rzeczyc. (iak listy własne tegoż Macieia Sołtana swiadczą) do Horki dla układu familiynego, o pozostały maiątek, sam wezwawszy, gdy do onego nieprzystąpił, wszelką sukcessyą gwałtownie i przemocnie zagarnąwszy nawet Rewersu uspokoionego zwrócić wedle uręczenia wzbraniał się, zmuszonym był Złłcy Dettor o różne pretensye przy zaniesieniu w Ziem. Pttu Bobruysk. manifestow i o nie zwrót onego zamanifestować poślednmey do Ziem. Bobruy. pozwać, w iakowym razie Obżłny Maciey Sołtan znaiąc, że rewers zupełnie zaspokoiony, a Obłgi inne iego noszące iuż aktorstwu protestuiącego się Mogilnickiego należą; Aby nadal niebyło kwestyi, o odebraniu przez się od Dworzanina Bystram, oraz o wzięcie z rąk protestuiącego się czer. zł tysiąca i o nastałym przelewie na tymże r wersie rzecz zapisawszy i poświadczywszy, własną ręką przy uproszonych pieczętarzach podpisał — Do którego gdy Obżłny Szyszko zapieczętarza przedsięwziął pisać się, a w tym razie okoliczności wywść do drugiey oficyny, w ktorey Złłcy Deltr miał lokatę nagłły, rzucaiąc piszącego się Obżłgo w dobrey wiarności zawsze charakternoy osobie i przewodniczyć powinney zawie zywszy uręczeniu, że odniesionym i oddanym zostanie, protestuiący się wyszedł, a Obżłny Szyszko w przytomności W. Piotra Ławienieckiego zakończywszy pieczętarstwo z sobą do oddania i zwrótu Złłmu się Dltwi wziąłeś i ony do kieszonki we Fraku będącey iak tenże W. Ławieniecki mówi wziąłeś, trafiwszy zaś na moment zatrudnień z takowym rewersem iuż w powyższym sposobie uspokoionym więcey nikomu, iak Złłmu Deltwi służącym, gdy do Słucka mieysca swego rezydencyonalnego wyiechałeś, natychmiast, więc Złłcy Deltr z listem wysłał, gdzie Obżłgo ponieważ nieznaleziono, a po nie odbitym wyieździe z Horki w Nowogródzkie, kiedy ObłłnySzyszko, na niepoiedno[illegible] tne upomnienie się żadnego znaczenia nie maiącego iako unikczemnionego tranzaktu nie zwracasz lękaiąc się, aby gdzie takowy muniment ie ivnie Załmu Deltwi służący nie zamitręży! się, nim wyniosą się do Sądu właściwego o to zapozwy, czynię to oswiadczenie i własną podpisuię ręką Stanisław Mogilnicki Sądow Granicz. Pttu Nowogr. Regent.

Zgodzien z Protokułem potocznym Marcin Knita Grodz. Nowogr. Regent.

1. Na rozdział dóbr W. Jakuba Marcinkiewicza Tytularnego Sowietnika w Pttcie Pińskim gubernii Mińskiey położonych ustanowiony Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, w terminie z odkładu nadpłynionym, tojest dnia 20 Februaryi idącego roku 1817 ad fundum Dołhey czyli Nowey Planty Hackiey w komplecie zebrany, po odkryciu Sessyow, i po rozwiązaniu żądań przez obecne strony wnaszanych, zajął się expedyowaniem possessyonalnych aktow, które do dnia 10 Apryla odbywać będzie. Od tego zaś terminu ciągłe Sessye na słuchanie głosow, i na przyjęcie Kredytorskich papierow udeterminował, a tém zamiarem do stanności i złożenia, dowodow powołał Dekretem swoim wszystkich Kredytorow, Pretensorow i dłużnikow kredalney massy zakryślając czas zamknięcia Izby Sądowey w dniu 28 Apryla teraźnieyszego roku. O jakowym postanowieniu, aby powszechną dać wiadomość interessowanym stronom, przez Publiczne Gazety Sąd awizuje i ostrzega, że któryby z Wierzycieli lub Pretensorow do dnia 28 Apryla swojego dopominku nieobjawił, i dowodow niezłożył, z wyroku Remissy dalszego poszukiwania na zawsze utraci prawo. C-zaś, na których W. Sowietnik Marcinkiewicz z obligow, rachunkow, i dowodow liczy summowne zawinienia, jeśli w oznaczonym wyżey czasie nieprzyniosą ze strony swojey usprawiedliwiaj cey odpowiedzi, będą na ich wszelkich funduszach pod niestanność wskazane do massy summy, i dla tego powtórną do Gazet Litt. i Warszawskich Sąd Exdywizorski podaje awizacyą. Działo się na sessyi Sądowey roku 1817 dnia 22 Februaryi

Michał Korkuzowicz Prezydent Ziem. Borysow. i Exdywizor.

Antoni Rodziewicz Sędzia i Exdywizor.

Felix Wiszniewski Pisarz Ziemski Mozyrski i Exdywizor.

Thadeusz Rewieński Exdywizorski Rejent.

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Urodzonym Władysławowi Czarneckiemu Chor. W. X. Litewskiego, Janowi Bielskiemu Sędz. Gran. powiatu Kobryń., Józefowi Micewiczowi Majorowi W. b. Pol., Joachimowi Chreptowiczowi Szambel. Dworu b. Pol., i Antoniemu Piotrowskiemu Administratorowi massy zeszłego Hetmana Ogińskiego. Pozew Edyktalny na skutek Dekretu Remissyynego Sądu Głłgo Mińsk. 2go Depar roku 1816 dnia 29 Februar. exdywisyą naznaczającego, oraz nastałych w Sądzie Exdywizorskim pierwszozjazdowym rezolucyow przed tenże Sąd Exdywizorski w majętności Plancie nowey Hackiey w Pińskim powiecie agituiący się, wynosi się z powództwa Urodzonego Jakuba Marcinkiewicza Tytularnego Sowietnika, z odezwą do dowodów, obligów, rachunków, dokumentów i dekretów z Obżałł. ferowanych, a na komportacyi ogulney massy wyjaśnionych to: iż Obżał. każdy poszczegulnie żalącemu się Delatorowi Marcinkiewiczowi zawiniliście summy, z których jedne za obligami i rachunkami, drugie za dekretami o zewistemi, a dalsze za dowodami niesprzeczonemi w ręku Obżałych nieprawnie są uwięzione, i do massy ogulney przynależą. Gdy więc Sowietnik Marcinkiewicz wyrokiem Sądu Exdywizorskiego wyjaśnić one na rzecz całego swojego funduszu został obowiązanym. Przeto takowym Edyktalnym Pozwem dla odkrycia funduszów, i dla wyjaśnienia kredytow massę konkursową zwiększających powoływa Obżałowanych mocą Remissy i zakłada prośby. Rokognicyi summ jakie z dowodów na każdym wszczegulności Debitorze należnemi dla Delatora bydź się okażą; zwrócenia tychże funduszów w gotowey summie do massy z procentami i użytkami prawnemi; oraz jeśliby z potrzeby interesu i w siłę zakroczonych Sądu Exdywizorskiego Dekretów wypadać mogły akta weryfikacyi, i inkwizycyi i Examinów, one zadeterminować, i choćby pod niestanność strony expedyowanie dopełnić. Wszelkich wydatkow prawnych sądzenia, niemniey zadecydowania tego wszystkiego, co z natury sprawy i z potrzeby interessu wypadać będzie; do jakowego Sądu Exdywizorskiego, aby na termin dnia 10 apryla roku idącego 1817 każdy z obżałowanych do majątku Nowey Planty Hackiey w gubernii Mińskiey w Pttcie Pińskim położonego, zodpowiedzią dla usprawiedliwienia się zajawił i stanność swoją oświadczył takowym Pozwem Edyktalnym do Gazet Litewskich i Warszawskich podającym się, wzywa, z wolnym na żałobie poprawieniem się, roku 1817 dnia 22 Februaryi.

Roku 1817 mca Februar. 22 dnia Woźny niżey

podpisany zeznaję iż takowy Pozew Edyktyalny po JW. Władysława Czarneckiego Chor Wgo Xstwa Litew. oraz WW. Jana Bielskiego Sędziego Gran. Pttu Kobryń. Józefa Micewicza Majora wóysk b. Polskich, Joachima Chreptowicya Szam. Dworu b. Pol. i Antoniego Piotrowskiego Administratora massy zeszłego Hetmana Ogińskiego z powództwa W. Jakuba Marcinkiewicza Tytularnego Sowiétnika. — Przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w majątku Nowey Plancie Hackiey w gubernii Mińskiey w Pttcie Pińskim agitujący się, wyniesiony, do Gazet Publicznych Litewskiey i Warszawskiey podałem, oraz stanność do rozprawy na dzień 10 mca Aprylа 1817 roku zawiadamiłem.

Jan Orzechowski Woźny Pttu Borys. i Exdywizorski.

---

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Miratycze Kurczowskie zwanych odbywający się, za skutkiem Ukazu Rządzącego Senatu, przewoduiąc Ukazu Sądu Głgo Litewskiego drugiego Departamentu gubernii Grodzieńskiey, pod dniem 21 Października 1816 roku ze Nrem 1028, wyszłego, na dzień pierwszy Februaryi idącego roku dla kontynuowania Exdywizyi funduszow W. Stefana Niezabytowskiego Podkomorzyca Nowogrodzkiego między jego Wierzycielow i Pretensorów, komplettem przez Remissę oznaczonym zebrany, kiedy z doniesienia stron i wziętey od Komornikow explikacyi został przeświadczonym, że wymiary konkursowych majątkow jedne zaczętemi, drugie dla tey właśnie przyczyny (choć po onych spełnieniu) na Mappę przenieśionemi nie są; i kiedy w tey części Pttu Nowogrodzkiego okryta śniegami ziemia dosyć odległą porę wymiaru i nieoddzielney od onego dystynkcyi różnych gatunkow ziemi zapowiada; bez uskutecznienia zaś tego początkowego działania, gdy Sąd do oczewistego sprawy rozbioru przystąpić nie może, a bezczynne trwanie exdywizyi w oczekiwaniu na ułatwienie zawad ostateczne interessu rozpoznanie oddalających, niepotrzebnym zbyt obarczoną massę uciężałoby wydatkiem, dla tego Sąd Exdywizorski powtórny zjazd swóy na zupełne już dokonanie poruczonego sobie dzieła, do dnia 30 Maja roku idącego odroczył, i wszystkie urządzenia zdolne oddalić przewłokę finalnych czynnościow poczyniwszy, wszystkich ostrzega Kredytorow, że nie przychodzący w tém oznaczonym terminie z dowodami swego Pretensorstwa, na zasadzie przepisu Dekretu Remissynego wieczney podpadną w dopominkach swoich amissyi Działo się w Miratyczach 1817 roku Februaryi 27 dnia.

Rafał Czyż Prezyd. Exdyw.
Dominik Suchodolski Exdyw.
Marcin Cholewiński.
Ignacy Tarasowicz Exdyw.
Kasper Rószczyc Exdywizor.
Rejent Adam Wolski.

---

1. Podaje się do publiczney wiadomości, iż ktoby sobie życzył kupić folwark położony o mil 7 od Wilna, nazwiskiem Laur w possessyą dwódziestoletnią, lub w arędę kilkoletnią, może się udać do domu Wielmożnego Gucewicza położonego na ulicy Sto Jańskiey pod Nrem 431. Wyż wzmieniony folwark ma 5 dymów osady ze wszelkim zabudowaniem tak folwarcznem, jako i wieyskiem ze stosownym usiewem, łąkami i dostatkiem lasu.

Kon. Gucewicz Porucznik Woysk Pol.

---

1. Niżey podpisana, będąc aktorką domu, pod Nrem 1193cim, w miście Wilnie, na zaułku za Rudnicką bramą, pod Węgry prowadzącym, położonego, uprasza, ażeby PP Fevdrychowi mężowi memu i Rudolfowi Wolfom, Braciom, i nikomu nie czyniono na ten dóm żadnych Kredytow pieniężn ch, ponieważ ona sama jest tylko jedyną aktorką. Dnia 7go marca 1817 roku.

Aniela z Baronowskich Wolfowa.

---

1. Podaje się do wiadomości, iż jest do przedania folwark o 5 mil od Wilna, mający w sobie dymów 12. Chcący wchodzić w układy o kupno tego folwarku, u Redaktora gazety Kurye Litewskiego znaydzie uwiadomienie, do kogo ma się udać o traktowanie w tey rzeczy

---

1 Na Popławach za młynem Tyszkiewiczowskim nad rzeką Wilenką są do przedania kilkaset sążniow róznego rodzaju opałowych drew suchich. Kto żąda zakupić takowe całkiem lub częściami, o cenie może dowiedzieć się na przeciwko dzwonicy Sgo Jana w domie Doktora Woynicza.

---

5 W zbiegu Kredytorow i pretensorow do majątku JPanow Ignacego i Wiktoryi Kotkiewiczow Magistrat Wileński rezolucyą swoią w dniu 16 teraznieyszego 1817 roku postanowioną, byłego kupca Wileńskiego Kotkiewicza wszelkie znayduiące się towary i ruchomość z publiczngo targu wyprzedać udeterminował, a następnie za przypadnieniem z instancyi JPP. Kredytorow aktoratu dnia 24 Januaryi nietylko wyprzedaż wszelkiego maiątku JPana Kotkiewicza, ale też i do samey JPani Kotkiewiczowey należny udecydowaną została, którą Ja e medio Sądu Urzędnik po uprzedzoney publikacyi i uskuteczniam, lecz żeby wszyscy JPanowie Kredytorowie i Pretensorowie do maiątku JPP. Kotkiewiczow maiący, iako już po udecydowanych dyllacyach prawnych do następney oczewistey rozprwy sami przez się, lub przez swoich plenipotentow usi owodami dla odebrania należney satysfakcyi sub z dmsione rei, iawili się z poruczenia mi od tegoż asau danego zastrzegam, i w tem trzykrotną w gazecie Kuryera Litew. zamieszczam Awizacyą.

Onufry Orłowski Radny Miasta Wilna.

Na mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego pod d. 17 Xbra b. R. termin ciągnienia loteryi na dobra Tyszowce do dnia 30 Kwietnia ostatecznie naznaczony. Kto kupuie 3. bilety dostaie 4 bezpłatny Lubo, kto ma 1. lub więcey, a życzy sobie do nich po dwa dobierać, dostanie także czwarty bezpłatny. Z tym warunkiem, ażeby losy posiadane w oryginale okazać. Które razem znabytemi od Kollektora zwrócone będą Dodawanie losow bezpłatnych, skoro liczba dopełni się przeznaczona, ustanie. Zatém, kto nie korzystając z czasu niepośpieszy zostać uczestnikiem takowey korzyści, niema prawa nadal uskarżania się na to. Powtarza się pokrotce, iż maiętność Tyszowce składaią; miasteczko Tyszowce, przedmieście Zamtynie, i Dembina, wsie Mikulin, Klątwa, Przewale. i Podpor. Urzędowie otaxowano; 63,833 duk. oprócz tey maiętności, wygrywaią ieszcze pieniędzmi 1,000 losow. W ogule 10,000 duk. biletów do ostatniego terminu każdego czasu można dostać na ulicy Sto Michalskiey pod Nrem 122 u Jakuba Lichtensztеyna, który za wydane bilety prosto od siebie, odpowiada. Cena na mieyscu w Wilnie złł. 22, a dla chcących otrzymac przez poczte z przydaniem porto.

DRUGI